

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/9683

Sayı : B.09.0.SGB.0.00.21.610/ 2095
Konu : Muğla Milletvekili
Fevzi TOPUZ'un
Yazılı Soru Önergesi.

SÜRELİ
.../.../2009
Y 6 Ekim 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 07.10.2009 tarihli ve KAN.KAR.MD. A.01.0.GNS.0.10.00.02-16044/34818 sayılı yazınız.

b) Başbakanlığın 09.10.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-160-57/4082 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Fevzi TOPUZ'un, Sayın Başbakanımıza yönelttiği Sayın Başbakanımızın da Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri T.B.M.M. 7/9683 Esas sayılı Yazılı Soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa DEMİR

Bakan

EK:

- Cevap Yazısı (1 Adet – 6 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN
FEVZİ TOPUZ'UN T.B.M.M. 7/9683 ESAS
SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

Önceki gece başlayan şiddetli yağışların getirdiği sel ilk belirlemelere göre 31 can aldı. Daha bir ay önce Ordu, Artvin ve Bartın'da meydana gelen sel su baskınları ve heyelan nedeniyle 6 kişi hayatını kaybetmişti.

Sağanak yağış sonrasında oluşan su taşkını, daha önce ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi bu sefer de Marmara'da tam bir faciaya dönüşmüş, insanlarımız canlarını kaybetmiş, yüzlerce ev ve işyeri, binlerce hektarlık arazi ve kilometrelerce yol su altında kalmıştır.

Ülkemizde yaşanan afetler önlemler alınmadığı için ölümler sürekli hale dönüşmüştür. Bu yaşanan ölümler bir kader değildir. Ölümler önlenebilirdi. Bu noktaya nasıl geldiğimizi ibretle izlemekteyiz. "Erken Uyarı Sistemi" afet bölgelerinde çalıştırılmaması ve halk yerinde uyarılmaması nedeni ile bunca vatandaşlarımızı kaybettik.

Afetlerden ölümlerin diğer bir nedeni ise yerleşim alanlarımızı yaşam alanları değil rant aracı olarak görülmesidir. Dere yatakları imara açanlar ve imarı düzenleyen yasaları sık sık değiştirenler bu ölümlerde sorumluluğu vardır. Bu değişikliği yapan ve gerekli önlemler almayan hükümet "bu bir doğal afettir" diyip sorumluluktan kurtulamaz.

Yaşanılması olası doğal afetler öncesinde alınması gereken önlemler alınmadığı gibi bu süreçte yetkili kurum olan Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün de iki ay önce kapatılması yönünde kanun çıkartılmıştı.

1998 yılı Mayıs ayında meydana gelen taşkın sonrasında dünya bankası kredisi ile 2002 Yılında susurluk Havzası(03), Gediz Havzası (05), K.Menderes Havzası(06), B. Menderes (07) ve Batı Karadeniz Havzasına DSİ ve Devlet Su İşleri Genel müdürlüğünün ortak işlettiği TEFER sistemi kurulmuştur. Bu kapsamda DSİ bu havzalara 129 adet Akım Gözlem, Göl Gözlem ve meteoroloji istasyonları kurmuş ve uydu aracılığı ile DSİ genel Müdürlüğü TEFER biriminde bu istasyonlar anlık takip edilmekte idi. Bu kapsamda bu bölgeler için Taşkın modeli oluşturulmuş (MIKE 11 modeli) ve model çalışmaları için kritik seviyeler belirlenmiş, taşkın oluşma riskine karşı mansapta kalan yerleşim birimlerinin uyarılması gerekli iken sistem 2008 yılında DSİ genel müdürlüğü tarafından işletilmemeye başlamıştır. Bu kapsamda 13. havza (Batı Karadeniz) Kastamonu bölgeye ait Bartın ilinin menbağlarında kurulan Arıt Ç.- Darıören, Kocarmak Ç.- Bartın ve Kocanaz D.- Boğazköy Akım Gözlem istasyonları Bartın'a gelebilecek taşkınları erken uyarı amaçlı kurulmasına rağmen son taşkında TEFER sistemi çalıştırılmadığından yöre halkı zamanında uyarılamamıştır. Yine aynı şekilde Marmara bölgesinde de halk yerinde ve zamanında uyarıda bulunulmamıştır.

Aslında sistem işletilmemektedir demek daha doğrudur. Çünkü çalışır durumda olduğu halde çalıştırılmamaktadır. Özellikle Devlet Su İşlerinde siyasi kadrolaşma ve ilgisizlikten dolayı "Erken Uyarı Sistemi" herhangi bir engel olmamasına rağmen çalıştırılmamaktadır. Erken uyarı sistemi çalıştırılmış olsaydı halkımız zarar görmeyecekti.

.../.

Ölümler önlenebilirdi. Bununla ilgili derhal gerekli soruşturma açılmasını beklemekteyiz. Görevde büyük ihmaller bulunmaktadır. Yapılan her ihmalin bedelini artık halkımız ödememelidir.

Bu bağlamda;

- 1) Sel afetleri yaşanan bölgede afet öncesi hangi önlemleri aldınız ve afet sonrası ne yaptınız?
- 2) "Erken Uyarı Sistemi" afet bölgelerinde çalışıyor muydu? Çalışıyor ise neden halk yerinde uyarılmadı?
- 3) "Erken Uyarı Sistemi"nde sorun olmamasına rağmen sistemi çalıştırmayanlar hakkında ne gibi soruşturma açtınız?
- 4) Afet bölgesine müdahale edilmesinde geç kalınmıştır. Bu geç müdahale edilmesinde Afet işleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasının etkisi olmuş mudur?
- 5) Sel afeti yaşanan bölgede imar durumu planlı, projeli ve ruhsatlı mıydı? Bu belgeleri verenler hakkında ne gibi bir işlem yaptınız?
- 6) Afet yaşanan bölgede köprülerin birçoğu ve yollar çöktü. Bu işin sorumluları için ne gibi işlem yaptınız?

CEVAPLAR:

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 6200 sayılı kuruluş Kanunu ile verilen görevlerin gereği olarak; taşkınların yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak veya en aza indirmek amacıyla hidrolik yapılar gerçekleştirmekte, taşkın risk haritaları oluşturarak, tüm Bölge Müdürlüklerinde taşkın anında, DSİ birimlerinin etkili ve hızlı bir biçimde olaya müdahale edebilmesini sağlamak amacıyla, akarsu havzaları esas alınarak hazırlanan "Bölge Taşkın Planı"nı "İl Afet Planları"na entegre edilmek üzere ilgili valiliklere göndermektedir.

İstanbul'da meydana gelen taşkında; Afet Koordinasyon Merkezinde (AKOM), Taşkın Koordinasyon Kurulunca alınan kararlar çerçevesinde, makine yardımı yapılmış ve ayrıca yukarı havzada Büyükçekmece Barajı membasındaki 1163 hektar tarım arazisini koruyan seddelerde meydana gelen hasarlar neticesinde seddeler arkasında biriken 7.300.000 m³ sel suyu, seyyar pompalar vasıtası ile tahliye edilmiş, 6 km'lik sedde onarımı gerçekleştirilmiştir. Ambarlı Doğalgaz Çevrim Santrali sahasından geçen ve taşkın tehlikesi oluşturan; Ambarlı Deresinde 2 km, Çatalca Karasu Deresi İnceğiz kolunda 2 km dere yatağı temizliği yapılmıştır.

Söz konusu su taşkını afeti sonrasında, Bakanlığımızca 7269 sayılı Afet Kanunu ve ilgili diğer kanunlar çerçevesinde ;

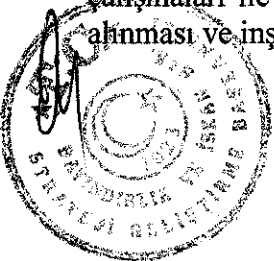
-Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre " Genel Hayata Etkililik Oluru" alınmıştır

- Afete uğrayan bölgelerde hasar tespit çalışmaları yapılmıştır.

-Afetzedelerin açıkta kalmamalarını teminen kira yardımı, iâşe ve ibadelerinin karşılanması amacı ile 1.000.000.- TL "Acil Yardım Ödeneği" ilgili yerlere gönderilmiştir.

-Afetzedelerin ağır ve yıkık konutlarının yerine yenilerinin yapılabilmesi için yer seçimi çalışmaları ile hak sahipliği işlemleri eş zamanlı olarak yapılarak 2009 Yılı Yatırım Programına alınması ve inşaatlara başlanabilmesi için revize çalışmaları yapılmıştır.

./..

-Afet önleme ve zarar azaltma çalışmaları kapsamında, heyelan bölgelerinde ihtiyaç olan istinat duvarlarına ilişkin ihaleler yapılmış ve bunların büyük bir bölümü tamamlanmıştır.

-İstanbul İli'nde işyerleri hasar gören ve zarara uğrayan afetzedeler için, Ziraat Bankası ve Halk Bankası ile KOSGEP tarafından zarar azaltma ve iyileştirmeye yönelik düşük faizli kredi verme çalışmalarına başlanmıştır.

2,3) Mevcut radar ağı ve otomatik meteoroloji gözlem istasyonları, periyodik bakım ve onarım çalışmaları kurum personeli tarafından yapılmak suretiyle, %90'ın üzerinde bir verimlilikle işletilmektedir.

TEFER ile uzaktan algılamalı ölçüm cihazlarından gelen veriler anında değerlendirilerek, daha önce nehir kesitlerinden geçecek su miktarı (debi) veya oluşacak taşkın etkileyebileceği alanlar belirlenmekte, vatandaşlarımızın uyarılması maksadıyla başta valilikler olmak üzere, belediyeler ve kriz irtibat merkezlerine bildirilmektedir.

4) Bilindiği üzere; 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 17.06.2009 tarih ve 27261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Aynı Kanunun Geçici 2'nci maddesinde, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yılı geçmemek üzere, Başkanlığın faaliyete geçtiğine dair Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu kararıyla birlikte, Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü ve Sivil Savunma Genel Müdürlüğünün kaldırılacağı belirtilmektedir. Fakat, buna ilişkin Yüksek Kurul Kararı alınmamıştır. Dolayısıyla, Bakanlığımızın Afet İşleri Genel Müdürlüğü aynı sorumluluk ve hassasiyet içerisinde çalışmalarına devam etmekte ve görevlerini yerine getirmektedir.

5,6) 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu uyarınca; yerel yönetimlerin imar uygulamalarına yönelik olarak, söz konusu dere yatağı civarındaki yapılaşmayla ilgili her türlü inceleme ve araştırmalar İstanbul Valiliği ile İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanlığının yetki ve sorumluluk alanı içerisinde yerine getirilmekte olup, sorumluluğu tespit edilen kamu personeli hakkında ilgili mevzuatın öngördüğü hususlar çerçevesinde işlem tesis edilecektir.

